

подальшого інтелектуального зростання. Система сенсорного виховання в дошкільному віці має бути комплексною і спрямованою на розвиток усіх сенсорних каналів сприйняття. Опанування сенсорного досвіду передбачає використання різних способів навчання, що дозволяє дитині глибше засвоювати та аналізувати отриману інформацію.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovijkomponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
2. Безсонова О. Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі. Впроваджуємо оновлений Базовий компонент дошкільної освіти. *Дошкільне виховання*. 2021. № 7. С. 3–7.
3. Брежнєва О., Машовець М. Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі: акценти для педагогів-практиків. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2021. № 9. С. 4–9.
4. Камінська О., Закревська А. Сенсорна інтеграція, або як допомогти кожній дитині. *Дошкільне виховання*. 2017. № 11. С. 24–29.
5. Мацола І. Особливості сенсорного розвитку дошкільників. *Діти з особливими потребами: від рівних прав - до рівних можливостей* : матеріали міжнародного конгресу зі спеціальної педагогіки і психології, Київ 7-8 жовтня 2021 р. / ред.: С. В. Кульбіда, Т. М. Костенко ; Ін-т спец. педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України. Київ, 2021. С. 130–132.

УДК 378.011.3-051:373.2]:616-083.98

Фазан Т. П.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

ОСНОВИ ДОМЕДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті висвітлено одну з актуальних проблем сучасності – підготовку майбутніх фахівців дошкільної освіти до надання домедичної допомоги. Автором наголошено на тому, що готовність вихователя надавати домедичну допомогу є невід’ємною складовою його професійної компетентності, що забезпечує безпеку дітей у закладі дошкільної освіти та сприяє формуванню культури безпеки в суспільстві. Запропоновано методичні підходи для домедичної підготовки майбутніх вихователів, включаючи теоретичні заняття, практичні тренінги, рольові ігри та сертифікатні курси.

Ключові слова: підготовка; майбутні вихователі; домедична допомога; заклад дошкільної освіти; діти дошкільного віку; невідкладні стани.

Постановка проблеми. Домедична підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти є ключовим елементом у формуванні професійної компетентності педагога. Робота вихователя передбачає тісний контакт з дітьми, які можуть опинитися у ситуаціях, що потребують негайного надання першої допомоги. У дошкільному віці діти схильні до підвищеного ризику травм, нещасних випадків і критичних станів через їхню фізичну активність, цікавість до навколишнього світу та недостатню обізнаність із правилами безпеки. Вихователі, які мають навички домедичної допомоги, здатні запобігти серйозним наслідкам у таких ситуаціях. Сьогодні ризики, пов’язані

зі здоров'ям, стали більш помітними, зокрема через: зростання кількості алергічних реакцій, астматичних нападів у дітей; загрозу травматизму під час активних ігор чи інших занять; необхідність оперативного реагування у надзвичайних ситуаціях (сучасні наслідки війни, пожежі, техногенні катастрофи тощо).

Актуальність цієї проблематики обумовлена необхідністю забезпечення безпеки дітей у дошкільних закладах, підвищенням вимог до професійної компетентності вихователів та важливістю формування культури безпеки. Інтеграція домедичної підготовки в освітній процес є не лише суспільною потребою, а й практичним кроком до зменшення ризиків у повсякденному житті дошкільнят.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Підготовка фахівців немедичного профілю з надання домедичної допомоги потерпілим висвітлюється у ряді навчальних і навчально-методичних посібників: «Долікарська медична допомога з основами тактичної медицини» (Н. Коцур, Л. Товкун, Ю. Козубенко) [2], «Долікарська медична допомога» (А. Ляшевич, І. Лупаїна, А. Гарлінська, Л. Левчук) [3], «Домедична допомога на місці події» (П. Волянський, С. Гур'єв) [4], «Домедична допомога при невідкладних станах» (І. Калиниченко, Г. Латіна, А. Кравченко, Г. Заїкіна) [5] та інших. Вони містять систематизований навчально-методичний матеріал, щодо надання першої домедичної допомоги постраждалим, зокрема дітям. Описано практичні маніпуляції, необхідні для оволодіння навичками надання першої допомоги майбутніми фахівцями різних спеціальностей.

Мета статті – обґрунтувати необхідність та особливості підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до надання домедичної допомоги дітям дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу. У період воєнного стану в Україні особливої важливості набуває здатність надавати термінову домедичну допомогу дітям у закладах дошкільної освіти. Тому педагогам необхідно володіти теоретичними знаннями та практичними навичками щодо базових правил надання такої допомоги у разі надзвичайних станів чи ситуацій. Знання з тактичної медицини стають надзвичайно актуальними, оскільки багато закладів освіти розташовані в зонах, які зазнають артилерійських та ракетних обстрілів. У таких умовах своєчасне й правильне надання домедичної допомоги постраждалим дітям відіграє вирішальну роль у збереженні їхнього життя та здоров'я.

Результати наукових досліджень показують, що багато вихователів не мають достатнього рівня знань і практичних навичок у сфері домедичної допомоги. Це створює ризик для безпеки дітей у кризових ситуаціях. Сьогодні впровадження навчання домедичної допомоги у програми підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти відповідає стандартам освіти та суспільним очікуванням. У професійному стандарті «Вихователь закладу дошкільної освіти» (2021) чітко зазначено, що вихователь закладу

дошкільної освіти повинен знати порядок надання домедичної допомоги та уміти надавати першу допомогу учасникам освітнього процесу [1, с. 14].

Своєчасне і коректне надання першої долікарської допомоги не лише рятує життя постраждалого, а й сприяє успішному лікуванню, запобігає розвитку серйозних ускладнень та скорочує період втрати працездатності. Оскільки фактор часу після травми чи раптового захворювання часто відіграє вирішальну роль, невпевненість або неправильні дії можуть завдати непоправної шкоди. Саме тому кожна людина повинна знати основні принципи надання першої долікарської допомоги та вміти швидко і правильно її застосовувати [3, с. 6].

Сучасне суспільство очікує, що вихователь не лише розвиватиме дитину, але й забезпечуватиме її безпеку. Навички домедичної допомоги є важливим показником професійної майстерності педагога. Тому вихователі мають бути готовими у разі потреби діяти швидко і правильно. Домедична підготовка дошкільного педагога передбачає засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для реагування на надзвичайні ситуації.

До теоретичної складової варто віднести:

- розуміння анатомії та фізіології дитячого організму, що дозволяє враховувати особливості дітей під час надання допомоги;
- знання основних принципів першої допомоги, яка ключає алгоритм дій при зупинці серця, кровотечах, опіках, переломах, утопленні, епілепсії, укусах тварин і комах тощо;
- ознайомлення з юридичними аспектами, де вказані межі дій, для уникнення перевищення своїх повноважень у наданні допомоги та інші.

У майбутніх фахівців дошкільної освіти повинні бути сформовані такі практичні навички:

- здатність виконувати серцево-легеневу реанімацію (СЛР);
- уміння надавати допомогу при обструкції стороннім тілом (техніка Геймліха для дітей);
- спроможність зупиняти кровотечі та обробляти рани (накладання турнікету та компресійної пов'язки);
- готовність до надання допомоги при втраті свідомості, судомах, отруєннях, опіках, переломах, утопленні, укусах тварин і комах та інші.

Майбутній вихователь має бути спокійним та впевненим у критичних ситуаціях. Цього можна досягти шляхом проведення *теоретичних занять* (лекції з використанням мультимедійних матеріалів, обговорення типових ситуацій, які можуть виникати в закладах дошкільної освіти); *практичних тренінгів* (робота з манекенами для відпрацювання СЛР, накладання турнікету, вправи на швидку реакцію в умовах симуляції); *рольових ігор* (моделювання реальних ситуацій для відпрацювання психологічної стійкості та навичок комунікації); *сертифікації* (проходження вебінарів, тренінгів з домедичної допомоги).

Висновки. Отже, зважаючи на зростання ризиків надзвичайних ситуацій, викликаних бойовими діями, особливого значення набуває

формування теоретичних знань і практичних навичок педагогів, щодо базових алгоритмів надання першої допомоги. Розробка та впровадження в педагогічних закладах вищої освіти дисциплін з підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до надання домедичної допомоги, допоможе вихователям ефективно діяти у критичних ситуаціях, забезпечуючи безпеку дітей. Це сприятиме не лише розвитку професійності, а й формуванню культури безпеки у суспільстві.

Список використаної літератури

1. Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти». (2021): наказ Міністерства економіки України від 19 жовтня 2021 р. №755-21. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti>
2. Коцур Н.І., Товкун Л. П., Козубенко Ю. Л. Долікарська медична допомога з основами тактичної медицини: Навчально-методичний посібник. Переяслав (Київ.обл.): Домбровська Я. М., 2023. 370 с.
3. Долікарська медична допомога: Навчальний посібник / Укладачі: Ляшевич А.М., Лупаїна І.С., Гарлінська А.М., Левчук Л.І. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2021. 224 с. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/32537/1/dolikarska.pdf>
4. Домедична допомога на місці події : практичний посібник / П. Б. Волянський, А. М. Гринзовський, С. О. Гур'єв та ін. ; за заг. ред. д.н.держ.упр., професора П. Б. Волянського та д.мед.н., професора С. О.Гур'єва. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 224 с. URL: <https://dsns.gov.ua/upload/9/5/7/9/2020-5-19-112-posibnik.pdf>
5. Домедична допомога при невідкладних станах: навч. посібник / Укладачі: Калиниченко І. О., Латіна Г. О., Кравченко А. І., Заїкіна Г. Л. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2023. 472 с. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8673be4c-54b9-426e-b5bc-4cc47dd7787d/content>

УДК 373.2.015.31:305

Анна Федорович

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

МЕТОДИ ВИХОВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті акцентовано увагу на питанні гендерного виховання дітей; підкреслено важливість поетапного формування гендерної ідентичності у дошкільний період; розкрито окремі методи виховання (імітація, наслідування, навіювання, спрямування, заохочення, підкріплення), що впливають на усвідомлення дошкільниками гендерної приналежності та потреби саморегуляції гендерної поведінки.

Ключові слова: гендерна ідентичність дошкільника, гендерні уявлення, методи гендерного виховання дітей, гендерна поведінка.

Постановка проблеми. Нині суспільство переживає кардинальні зміни, стираються традиційні гендерні ролі, жінки та чоловіки мають рівні права для реалізації власних можливостей, що актуалізує проблему формування гендерної культури особистості. У цьому контексті важливості набуває